

Poštnina plačana v gotovini

Cena 3 Din

OPERA

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI 1933/34

PARSIFAL

Premijera 30. marca 1934

IZHAJA ZA VSAKO PREMIJERO

M. BRAVNIČAR

Dežnike - nogavice

KUPITE

najugodnejše
v trgovinah tovarne

VIDMAR

LJUBLJANA: Pred Škofijo 19
Prešernova ul. 20

BEOGRAD: Kralja Milana 13

ZAGREB: Jurišićeva ul. 8

Lastni izdelki!

Ogroma izbira! Tovarniške cene!

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Izhaja za vsako premijero

Premijera 30. marca 1934

Richard Wagner: „Parsifal“

Lansko leto 13. februarja je praznoval ves glasbeni svet petdeseto obletnico smrti velikega glasbenega reformatorja in tvorca glasbene drame Richarda Wagnerja.

Bayreuthski mojster je pričel v glasbi revolucijo, ki je v vsej njeni poznejši tvorbi pustila tako velike brazde, kakor še nikdar poprej. V svetu tonov je odkril nova in za tisti čas izredno drzna sredstva glasbenega izražanja, operi pa je pokazal in odprl nova pota in nove možnosti oblikovanja. Wagner je v sebi povsem zaključena osebnost; preteklost nam je dokazala, da je vsako posnemanje in epigonstvo otemnelo v močni luči njegove velike osebnosti. Vsak skladatelj, ki se mu je preveč približal, je utrpel na svoji samobitnosti. Wagner je bil genij: razbil je dotedanje doktrine, ustvaril je svoj glasbeni jezik in obliko ter jo podredil svojemu izrazu in hotenju. Skoraj vsa takratna glasbena generacija je »bolehalo in trpela« na Wagnerju in le malokateri skladatelj je izbegnil čaru njegove osebnosti. V operni tvorbi je prevladovala italijanska manira in rutina, Wagner pa je šel preko nje in ustvaril povsem nov tip — glasbeno dramo.

»Parsifal« je zadnje njegovo delo, ki ga je dovršil eno leto pred smrtjo. Prva njegova zamisel sega že v leto 1845., v isto leto, ki je rodilo Wagnerju načrte za Lohengrina, Mojstre pevce in Nibelunge. Tekste svojih glasbenih dram si je pisal sam. Za »Parsifala« je črpal vire iz Wolfram von Eschenbachovega eposa »Parcival«, iz Lamprechtove pesmi »Alexanderlied« i. dr. Prve skice za dramo segajo že v leto 1857., opero pa je končal 13. januarja 1882. Premiera je bila v Bayreuthu pol leta pred mojstrovo smrtjo, 26. julija 1882. pod taktirko Hermana Levija. Od dneva premiere do 29. avgusta je bilo 16 predstav. Slučaj je hotel, da je zadnjo predstavo dirigiral skladatelj sam, ker je postalo dirigentu Leviju slabo. Wagner je bil mišljenja, da je delo, ki se neposredno dotika misterijev krščanske vere, neprimerno in nemogoče v repertoarjih opernih gledališč, zato je odločil, da se sme izvajati samo v Bayreuthu. Leta 1914. pa je prišel »Parsifal« izven avtorske zaščite in začeli so ga izvajati tudi drugod. Prošnja Wagnerjeve žene Cosime nemškemu

Reichstagu, da bi izglasoval izjemen zakon z ozirom na skladateljevo željo in voljo, je bila zavrnjena.

Wagner je najizrazitejši zastopnik romantike, sodobni glasbeni svet stoji prav na nasprotnem tečaju; naša prva vprizoritev »Parsifala«, ki je prišla ravno za petdesetletnico skladateljeve smrti, pa bo ponoven dokaz, da obdržijo velike umetnine svojo življensko moč in svežost kljub drugačnim umetnostnim idealom, ki jih loči čas.

Dejanje „Parsifala“

Ko Lohengrin razodene v tretjem dejanju istoimenske opere skrivnost svojega pokolenja, izvemo, da je sin Parsifala iz gradu Monsalvat.

Grad Monsalvat v severni Španiji ob vznožju Pirenejev pa je nekoč sezidal kralj Titurel kot zavetišče svetega Grala — keliha, iz katerega je Zveličar delil zadnjo večerjo. Legenda tudi pripoveduje, da so v ta kelih prestregli Zveličarjevo kri, ko ga je na križu prebodel Longinus s sulico, katero so tudi čuvali v gradu Monsalvatu. Titurelu so se družili vitezi in ščitonosci in mu pomagali čuvati svetinje. Kelih je pomenil večno mladost in krepost, sulica nepremagljivo moč. Ko je čutil Titurel svoje zadnje ure, so vitezi izbrali in kronali njegovega sina Amfortasa za kralja in vrhovnega čuvarja svetega Grala. Blizu Monsalvata se je takrat naselil hudobni čarovnik Klingsor (služitelj poganske poltenosti). Vitezi ga niso hoteli sprejeti v svojo bratovščino čistih, zato je iz maščevalnosti in velike jeze sezidal v bližini blesteči grad s čarobnimi vrtovi, v katerih so domovale in služile Klingsorjevim ukazom lepe zapeljive deklice in njim na čelu lepa Kundry. Lovile so v svoje mreže viteze Grala in marsikateri slabič jim je podlegel in zapustil svojega kralja Titurela. Klingsor je hotel premagati viteze in se tako polastiti svetega Grala in sulice. Novoizvoljeni kralj Amfortas je šel oborožen s sveto sulico nad Klingsorja, da uniči in poruši čarobni grad. Klingsor mu je poslal naproti mojstrico v zapeljevanju — Kundry, ki je bila v njegovi oblasti in službi. Nad njo je bilo prokletstvo večnega smeha v spanju in bdenju, ker se je smejala Kristusu, ko je padel pod težo križa med potjo na Golgoto; prokletstva jo lahko reši edino čista ljubezen. Klingsor je iztrgal Amfortasu v trenutku omame sveto orožje in ga ranil z njim na istem mestu, kakor je bil nekoč Kristus na križu. Orožje je prišlo v sovražnikove roke in z njim se je Klingsor boril proti vitezom, da bi jim vzel svetega Grala. Amfortas je hiral in živel v strašnih bolečinah, ki so se stopnjevale do neznosnosti, ko je pri obredu odkril kelih in vršil svoje sveto poslanstvo. Na gradu je zavladala splošna žalost in bolehanje.

I. dejanje: Gozdna odprtina ob jezeru. — Iz gradu se čuje budnica. Gurnemanc se zbudi, pokliče oba ščitonosca in vsi

trije opravijo jutranjo molitev. Dva viteza javljata Amfortasov ukaz, da se zanj pripravi kopel. Kundry plane k Gurnemancu in mu prinese zdravilno sredstvo iz Arabije, posodico balzama za težko bolnega Amfortasa, nato se vrže trudna na zemljo in zaspi. Kundry, v kateri se bojujeta dva naturela, je prišla kot spokornica, da popravi to, kar je zagrešila nad kraljem na Klingsorjevo povelje. Amfortasa nesejo vitezi na nosilnicah k jezeru. Gurnemanc mu izroči balzam. Ščitonosci govorijo posmehljivo o čarovnici Kundry, Gurnemanc pa jih pouči in jim pripoveduje vso zgodbo od začetka, ko je dobil Amfortasov oče Titurel svetega Grala v zaščito, pa do Amfortasove nesreče, ko mu je Klingsor iztrgal sveto sulico in ga z njo ranil. Amfortasu je v iskreni molitvi razodela prikazen, da ga lahko reši trpljenja neko, ki je »v sočutju veden, nevednež glup« (der reine Tor), ter naj ga pričakuje. Med tem ko Gurnemanc pripoveduje, pade na tla umirajoči labud s puščico v prsih. Parsifala, ki je ustrelil labuda, privedejo. Gurnemanc ga ostro okara, ker je umoril miroljubno žival. Parsifal genljivo posluša očitke, nato zlomi lok in zavrže puščice. Na vsa vprašanja po imenu, odkod je, kdo so njegovi starši, ne ve Parsifal odgovora; edino to mu je znano, da je njegova mati Tugomira (Herzeleide). Kundry se vtakne v pogovor, ker pozna Parsifalovo preteklost. Njegov oče Gamuret je padel v boju, preden je bil Parsifal rojen, zato ga je mati vzgojila v samoti kot nevedneža, da bi ga obvarovala podobne usode. Sedaj se tudi Parsifal spomni nekaterih podrobnosti iz svoje mladosti. Ko mu Kundry pove, da je njegova mati umrla od žalosti, ker je zbežal od doma, jo jezen pograbi za vrat in Gurnemanc ga mora znova posvariti in poučiti, da ne ravna pravilno. Vse to deluje nanj tako silno, da skoraj omedli; Kundry prinese vode od bližnjega studenca, mu ponudi to okrepčilo. Toda tudi njo tlači nevidna moč. Nevzdržno jo objema sen. Spokornica v njej zamre. Kmalu jo prebudi Klingsor kot zapeljivko.

Parsifal je prišel prvič med ljudi, ki ga poučujejo o dobrem in slabem. Čistemu nevednežu se odpira nov svet. Ko gre povorka vitezov s svojim kraljem Amfortasom v Gralovo svetišče, vzame Gurnemanc s seboj Parsifala k svetemu obredu.

Sprememba. Svetišče Grala — dvorana. — Vitezi svetega Grala prihajajo in se razvrstijo okrog obredne mize. Ščitonosci in sluge prinesejo na nosilnici težko bolnega Amfortasa h kameniti mizi, na katero postavijo zagrnjeno skrinjo s svetim Gralom. Kakor iz groba se začuje Titurelov glas, ki poziva Amfortasa, da razgrne kelih: Moj sin Amfortas! Služiš obred? Bom danes Grala mogel še uzreti? Mar umrem naj, brez pomoči svete?

Amfortas pa si želi smrti, odrešiteljice trpljenja in se obupno brani, da bi odkril svetega Grala. Glasovi iz višav ponavljajo tolažbo in prorokbo, da bo prinesel odrešenje čisti nevednež. Na ponovni poziv starega Titurela odkrije Amfortas Grala in

svetel žarek pade na kristalni kelih, ki rdeče zažari. Amfortas blagoslovi s poveličanim obrazom kruh in vino, luč ugasne in vitezi vzamejo obhajilo. Iz višave zadoni obhajilni izrek: »To je moja kri, to je moje telo itd.«

Parsifal je ves čas nepremično gledal obred. Razumel ni ničesar, edino Amfortasova tožba mu je šla k srcu in prvič v življenju je občutil globoko sočutje do bližnjega. Postal je v sočutju veden. Gurnemanc ga vpraša, če ve kaj je videl? Parsifal mu odkima z glavo, zato ga Gurnemanc jezen zapodi iz svetišča češ: »Pusti labude na miru odslej, in išči gosake, ti gos!«

II. dejanje: Klingsor stoji na parobku stolpa svojega gradu in zagleda v kovinastem čarobnem zrcalu Parsifala, ki se otroško vriskajoč bliža njegovemu gradu. Rad bi vlovil Parsifala, za to delo pa potrebuje zapeljivko Kundry; iz njenega trdega sna jo lahko zbudi samo on. V plavkasti luči se prikaže Kundry, ki mora sedaj služiti zlemu. Omamila je že Amfortasa, sedaj ji Klingsor ukazuje, da stori isto s Parsifalom, ki je določen za bodočega varuha svetega Grala. Parsifala ščiti njegova nevednost, zato je nevarnejši od drugih. Kundry se brani, vendar je Klingsorjeva čarobna moč silnejša, nego njega volja — če pa se ji Parsifal zoperstavi in ne podleže njenim vabam, tedaj jo lahko on reši njenega prokletstva.

Sprememba. Na Klingsorjev migljaj se pogrezne grad in prikaže se čarobni vrt, poln cvetličnega razkošja. Parsifal stoji na zidu in gleda začudeno v vrt. Deklice pridejo z vseh strani in ga obkrožajo. Žvenket orožja, kriki ranjenih junakov, ki jih je pregnal Parsifal, so jih ravnokar prebudili iz spanja. Parsifal poskoči v vrt, kjer ga skuša vsaka deklica pridobiti zase. Pregovorijo ga, da se z njimi igra, nobeni pa se ne posreči, da bi ga zmamila. Tedaj poseže vmes Kundry z vso svojo umetnostjo zapeljevanja. Pokliče ga po imenu in Parsifal začuden obstane. Deklice se razgubijo, Kundry v cvetličnem ležišču ostane sama s Parsifalom. Pripoveduje mu o njegovi mladosti, o smrti njegove matere Tugomire. Parsifal napeto posluša Kundryno pripovedovanje, dokler ne pade od bolečine prevzet pred njene noge. Očita si, da je pozabil in zapustil svojo mater ter tako zakrivil njeno smrt. Kundry je zlomila njegov ponos in ga omehčala v čustvih, da bi lažje dosegla svoj namen. Za izgubljeno mu ponuja nadomestila — svojo ljubezen. Pri prvem poljubu pa se Parsifal zdrzne in odskoči — spomni se Amfortasa. Parsifal spozna svoj poziv. V neznanski bolesti preživi še enkrat Amfortasovo gorje in zapodi zapeljivko od sebe. Kundry je trenutno popolnoma v Klingsorjevi oblasti in čeprav se ji smehlja odrešenje, čeprav spozna v Parsifalu odrešenika, ki ga je nekdanj žalila s svojim smehom, skuša z vso silo in vso svojo močjo pridobiti Parsifala. Toda on jo zapodi znova. Tedaj kliče Kundry na pomoč. V divji strasti zavržene ljubezni ga prekolne: »Blodi, blodi, moj bodi drug.« Nikdar naj ne najde poti do Amfortasa! Izročja ga v roke Kling-

sorju, ki zavihti sveto sulico proti Parsifalu. Toda ona obvisi nad njegovo glavo. Parsifal zagrabi kopje in dobi z znamenjem križa v svojo moč Klingsorja: »S tem znakom naj uničim tvoje čare. Kakor rano zaceli, ki si z njim zadal jo, tako v razvaline naj spremeni bajni čar!«

Grad se pogrezne, vrt se spremeni v puščavo, po tleh ležijo ovenele rože. Parsifal odhiti iz tega kraja, še prej pa zakliče Kundry, ki se je zrušila: »A ti, kje da me najdeš dobro veš!«

III. dejanje. Pomladna pokrajina v okraju svetega Grala. Veliki petek. Na gradu Monsalvatu vlada žalost. Amfortasu povzroča rana silne bolečine, tako da ne more opravljati svetega obreda. Titurel je umrl, ker ni smel več gledati Zveličarja. Parsifal bega okrog in ne more najti okraj svetega Grala. Kundry čaka kot spokornica pri vitezi.

Gurnemanc je postal starček in živi kot puščavnik v mali koči. V bližini sliši stokanje, ki ga izvabi iz njegovega skromnega doma. V grmu najde Kundry v spokorniški obleki. Gurnemanc jo obudi k življenju in že je pripravljena služiti in delati kakor sužnja. V daljavi zagleda oboroženega viteza, ki se bliža — Parsifal — v črni železni opremi, z zaprto čelado in povešeno sulico sede utrujen do smrti k studencu. Gurnemanc ga ne spozna; pouči ga, da ni dovoljeno nositi orožja v tem svetem kraju in še prav danes na Veliki petek — »spoštuj Boga, ki danes slab, brez moči, presveto kri za naše pregrehe je prelil!« Molče odloži vitez orožje, zabode sulico v zemljo in poklekne k molitvi. Sedaj spozna Gurnemanc nevednega dečka, ki je ustrelil labuda in ves prevzet spozna ugrabljeno sulico; pokliče Kundry in ji sporoči veselo novico. Parsifal pripoveduje kako je blodil po nepravih potih, boj in rane so bile njegova usoda, vendar ni smel v obrambo rabiti svetega orožja, ker ga je hotel neoskrunjenega vrniti svetemu Gralu. Gurnemanc slavi čudež vrnitve in pove Parsifalu, da je prišel v dolgo iskani sveti kraj, kjer ga vitezi težko pričakujejo. Monsalvat je v bednem stanju in vitezi Grala hiraio. Parsifal se čuti krivega za vse to in omahuje od slabosti. Kundry mu okoplje noge, Gurnemanc mu kot kralju namazili glavo. Parsifal krsti pred njim klečečo Kundry, Gurnemanc vzame iz studenca vode in poškropi Parsifala češ: »Zdaj prejmi ti moj blagoslov z vodo čisto, tako da krivda vsaka in skrb te zapusti!«

Gozd in travnik zažarita v prelestnem blesku — čar Velikega petka presune vse navzoče.* Parsifal poljubi očiščeno greha Kundry na čelo, Gurnemanc obleče Parsifala v plašč viteza Grala in odvede oba v grad.

* Parsifalu se zdi »danes log, krasan!... Še nikdar ni nežni cvet bil lepši...« in to danes, ko bi morala vsa narava žalovati in jokati... Toda Gurnemanc mu pojasnjuje: »Pregreh so hudih solze bridke, ki danes s sveto roso poljane namakajo. Tu v solcu se blestijo! Zdaj bitje vsako se raduje, posnema svojega boga, in svoj mu spev poklanja. Boga na križu videti ne more: zato zveličan človek mu

Sprememba. Dvorana Grala v mrki razsvetljavi. — Mrtvega Titurela prinesejo v rakvi, z druge strani prinesejo vitezi na nosilnicah Amfortasa in dragoceno skrinjo z Gralom. Sprevod poje žalostne speve in naposled opominja Amfortasa, da odkrije Grala. Rakev odprejo in ko ugledajo mrtvega kralja Titurela, objame vse navzoče silna žalost. Amfortas je zrušen, si očita krivdo očetove smrti in si želi odrešiteljico trpljenja — smrt. V divjem obupu vstane, strga oblačilo in pozove viteze naj s sulicami končajo njegovo trpljenja polno življenje. Parsifal vstopi neopažen z Gurnemancom in Kundry, iztegne sulico in se z njo dotakne rane: »Orožje eno le, ki rano to je odprlo, jo zapre!«

Parsifal prevzame kraljestvo Grala in izvrši obred. Gral zažari, iz kupole prileti beli golob kot odposlanec Zveličarja in obstane nad Parsifalovo glavo.

Vsi se kleče priklanjajo Parsifalu. Iz višave se sliši nežna pesem:

»Divno, božje čudo! Rešenje rešeniku!«

Z otvoritvijo lastnega gledališča v Bayreuthu in z izvedbo prvega ciklusa njegovih del v juliju in avgustu 1876. se je Wagnerju izpolnila najtoplejša želja. Dosegel je cilj svojega življenja, dosegel je ideal, za katerega je žrtvoval svoje najboljše moči in za katerega je prestal naravnost dramatične borbe.

Zaključil je svoje delo, preostalo mu je še, da ga krona. To je storil s »Parsifalom«, ki ga je nosil v svojem srcu nad trideset let. Toda za njega izpeljavo je potreboval miru, tihe, samotne zamaknjenosti. Vse to je našel v svoji vili »Wahnfried« po slavnem zaključku svečanosti 1876. leta.

Partitura »Parsifala« je polna pobožne ubranosti, nežne poetičnosti, duhovne poglobljenosti. Še scene, ki jih uporablja kot kontrast (II. dejanje: Klingsor, čarobna dekleta, Kundry) so polne plemenite vzdržnosti. Tako je kaj razumljivo, da »Parsifal« ne more biti »repertoarna opera« v navadnem smislu, temveč je to zares svečani, posvetitveni igrokaz, ki se pojavi na deskah le v najsvečanejših prilikah. Najbolj odgovarja prazničnemu razpoloženju in duhovni ubranosti Velikega tedna in Velikonočnih dni in prav je, da se takrat pojavi tudi v operah izven Bayreutha. Kajti ni vsakemu dano doživeti svečanosti na mestu najvišjega Wagnerjevega kulta in škoda bi bilo odtegniti tisočem užitek pravega, neskajjenega umetniškega in duhovnega doživetja.

Da je Wagner res velik mojster, dokazuje vsaka stran, vsak stavek tega dela. Tudi tu izvaja kot v svojih ostalih delih prin-

je vzor; saj on je prost — ker nima v duši greha, saj dobri Bog je zanj rad kri preli: to vé že cvet in bilka po livadi, da danes človek blag jih strli ne bo, temveč kot Bog se njega je na križu rad usmilil in zanj trpel, tako bo danes človek vsak pogina jih otel. Hvaležna vsaka mu je stvar, vse kar cvete in spet zamre, v veselju slavnostnem žari! Rešenja praznik zdaj slavil!

cip Leitmotiva. Pri enotnosti koncepcije in dejanja pa skorajda ne občutimo stroge logike take konstrukcije tako močno kot drugod.

Že predigra nam dočara s svojim motivičnim materijalom in njega izpeljavo svečano razpoloženje. Mistično deluje začetkoma po liturgijskem kadenciranju oblikovani motiv zadnje večerje (štev. 1. v prilogi), kateremu sledita svečani motiv Grala (štev. 2.) in tema vere (štev. 3.), ki se izprepletata in stopnjujeta. V tretjem delu se spet pojavi motiv zadnje večerje (štev. 1.), topot spremljan od nemirnega tremola godal: sveti Gral je ogrožen. Z Gralovega gradu pozdravljajo svečani zvoki gornjih motivov mlado jutro. Sledeč dogodkom na odru, se sedaj pojavljajo razni motivi: Amfortasov (štev. 7.), motiv proroštva (štev. 4.), Kundry motivi (motiv njenega poezda, divji vihravi motiv Kundry [štev. 5.], motiv služenja [štev. 6.]). Prihod spreveda z bolnim Amfortasom prinaša prekrasno melodijo gozdnega čara.

Spet se oglasiijo v zvezi z dogodki že znani motivi, po odhodu spreveda pa začne velika scena Gurnemanca, iz katere izvemo predzgodovino Grala in Monsalvata. Tu se prvič pojavi tudi motiv čarovnika Klingsorja (štev. 9. in 10.), o katerem pripoveduje starec. Vse izzveni v prekrasnem kvartetu oprod, ki ponavljajo proroške besede (štev. 4.).

Drzni motiv Parsifala (štev. 11.) prekine udano razpoloženje. Divji deček je ubil labuda, za katerim žaluje Gurnemanc (motiv labuda, znan iz Lohengrina) v prekrasnem glasbenem odlomku. Spet srečujemo že znane teme, dokler se pojavi motiv Gralovih zvonov (štev. 13.) s svojimi resnimi, težkimi kvartetnimi postopi. Isti motiv izpolnjuje poleg motiva spokornosti (štev. 8.) naslednjo medigro, ki nas uvede v Gralov hram. Obredna glasba je izpeljana iz že znanih motivov vere, Grala, Amfortasa in proroštva. Posebno krasni so zborovski odlomki vitezov (na odru), mladeničev (alti in tenorji iz srednje višine) deškega zbora (iz najvišje višine kupole), ter pretresljiva tožba Amfortasa (motiva štev. 7. in 8.).

II. dejanje nam prinaša nasprotje Gralu. Tu dominira od začetka motiv čarovnika Klingsorja (štev. 9.), kateri si prizadeva, da bi potom Kundry ugonobil najnevarnejšega nasprotnika Parsifala, ker »njega ščiti neumnost«.

Vsi odgovarjajoči motivi se izprepletajo preoblikovani in vezani od zares mojstrske roke. Nove elemente prinaša živahna scena čarobnih deklet, katera se potegujejo za Parsifalovo naklonjenost. Pestri dvanajsteroglasni stavek (šest solistini in dva troglasna ženska zbora) kulminira v ljubeznivi, valčku podobni melodiji, ki se bujno razpleta, da bi omamila še najbolj stano vitnega človeka. Toda Parsifal ni v svoji nepokvarjeni naivnosti dojemljiv za tak čar; zato se oglasi Kundry, ki se ga loti z drugim orožjem. Spomin na ljubljeno mater Tugomiro (motiv 12.) pretrse divjega dečka, poljub zrele žene (motiv 9.), ki naj bi

ga tolažil, pa ga napolni z jasnim spoznanjem velikega poziva zveličanja. Toda obenem ga prešine misel na lastno krivdo, da je zamudil priliko, ko je bil v Gralovem hramu, kjer je neveden doživel pretresljivo, trpljenja polno daritev nesrečnega Amfortasa (motiva 7. in 8.), ter spoznanje, da je zašel v nevarno past, iz katere mu ni znana pot.

Po brezuspešnih poskusih zapeljevanja, ki ga paralizira nejasen nagon po zveličanju (motiv 14.), ga Kundry izroči Kling-sorju. Poprej pa prekolne njegova pota, češ, blodi po svetu kot jaz in ne najdi poti do Amfortasa (motiv 10.).

Uvod k III. dejanju izpolnjuje motiv blodenja. Parsifal je prehodil mnogo sveta, prestal nebroj težav in gorja, dozorel je do moža ter tak pride, truden do smrti, toda vedno bedec nad neprecenljivim zakladom, svetim kopjem, nevede na Gralov svet. Veliki petek je; narava se je prebudila iz zimskega sna in dobri starček — samotar Gurnemanc — je ravnokar obudil premraženo Kundry iz mrtvaške otrplosti.

Prihod Parsifala najavlja njegov motiv (štev. 11.) v molu, ki ga spremljajo težki udarci po timpanih in prekidajo boječe figure godal. Naslednjo sceno izpolnjuje poleg glavnih motivov Grala in poslednje večerje, posebno motiv blodnje (povest Parsifala o svojih težavah in blodnjah). Končno je prišel na svoj cilj. In v poslednjem trenutku, ker danes bo pogrebno slavlje za umrlim kraljem Titurelom. Resnobni, težki zvoki pogrebne koračnice (motiv 17.) spremljajo to ugotovitev Gurnemanca, ki se je bil že sprijaznil z mislijo popolne propasti. Sedaj pa mu pripelje Božja previdnost izvoljenca, in zato se smatra opravičenega, da ga posveti (motiv 16.) za njegov vzvišen poklic. Medtem ko mu Kundry opere in mazili noge (spokornica Magdalena), mu Titurelov drug mazili glavo ter ga pozdravlja kot kralja. Parsifalov motiv se oglasi široko in zmagoslavno (št. 11.).

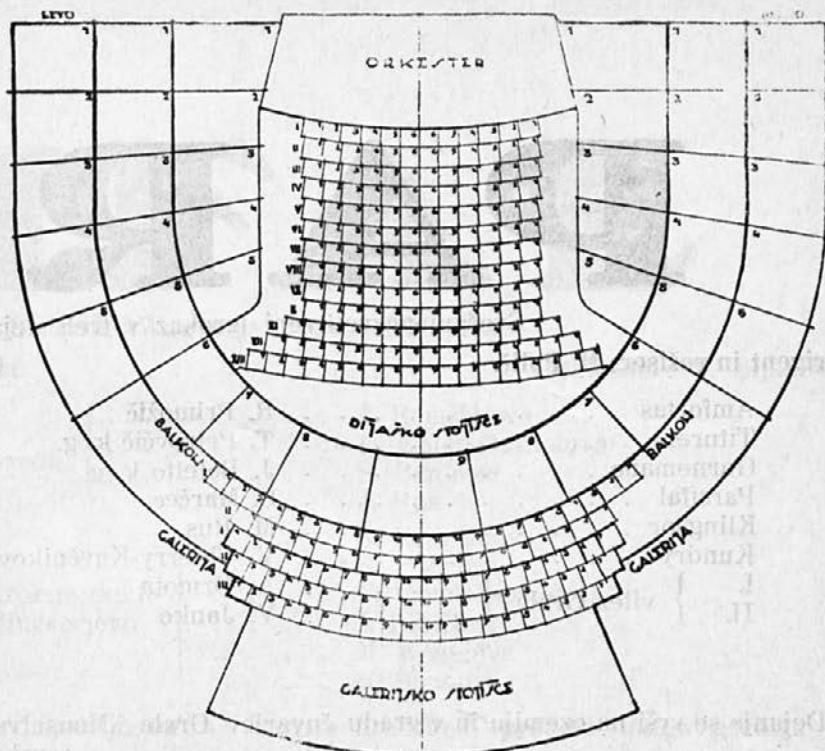
Kot prenovljen gleda Parsifal v božji svet; poljana se mu prijazno smehlja. Starec mu pojasni čar velikega petka v okvirju enega najprelestnejših in najgeneljivejših odlomkov glasbene literature (motiva pod štev. 15.).

Iz daljave se oglasijo Gralovi zvonovi (motiv 13.). Čas je, začelo se bo pogrebno slavlje (štev. 17). Medigra je resnobna, žalna koračnica, izpeljana nad motivom pogrebnega slavlja. Tudi naslednji dvojni moški zbor je izpeljan nad istimi motivi. Dramatična scena polublaznega Amfortasa prinaša že znani tematični material Grala in Amfortasa, ravno tako Parsifalov prihod in ozdravljenje nesrečnega kralja.

Delo zaključuje mogočna apoteoza vere in vdanosti. Motivi poslednje večerje (štev. 1.), Grala (štev. 2.) in vere (štev. 3.) se izprepletajo v čudovito himno, katera mirno in svečano zaključuje to mojstrovino.

Lastnik in izdajatelj: Uprava Nar. gledališča v Ljubljani. Predstavnik: Oton Župančič. Urednik: M. Bravničar. - Tiskarna Makso Hrovatin, vsi v Ljubljani.

RAZVRSTITEV SEDEŽEV V DRAMI

Kaj je lepota, katera osvaja, očara smrtnika od najnižjih delavskih vrst, do mogočnih kron, prestolov?

Lepota je najkрасnejša cvetlica, s katero more mati priroda odariti ženo, katere sveta dolž ost je, vzgajati in negovati to cvetlico.

Kako se neguje, vzgaja ta divna cvetlica? Ne mogoče z raznimi pudri, suhimi, vstnimi šminčkami: nasprotno, tisto je pokončevanje prave lepote. Lepota rabi pravih

sočnih, vegetalnih tvarin, katere delujejo, hranijo, ne pa sušijo. Za zvečer uporabljajte **Uran kremo** mastno, zjutraj izperite z milčno vodo ter z **Uran Zoraida milom**. nakar takoj namažite z **Uran Zoraida kremo** dnevno, nato z **Uranovim Zoraida pudrom**, ki je lahek, nedolžen, kakor prašek cvetlice. Ne samo, da lice po masaži z **Uran kremo** nočno, **Zoraida kremo** dnevno ter **Zoraida**

pudrom, postane divno, cvetoče, mladostno, iz katerega diši kipeče zdravje, ampak ta edinstveni preparat naredi kožo baržunasto, mehko, marmornato gladko.

Uran krema nočna, **Uran Zoraida krema dnevna**, ter **Uran Zoraida milo** so edina nedosegljiva polepšala moderne žene, vsled tega bi morali **Uran krema nočna**, **Uran Zoraida krema dnevna**, **Uran Zoraida puder** in **Uran Zoraida milo**, krasiti njeno psiho.

Parfumerija Uran, Ljubljana

PARSIFAL

Svečani posvetitveni igrokaz v treh dejanjih (trilogija) od Richarda Wagnerja. Prevedel M. Rus.

Dirigent in režiser: M. Polič.

Koreograf: P. Golovin.

Inscenator: V. Uljanišev.

Amfortas	R. Primožič
Titirel	T. Petrovčič k. g.
Gurnemane	J. Betetto k. g.
Parsifal	Š. Marčec
Klingsor	M. Rus
Kundry	V. Thierry-Kavčnikova
I. } vitez Grala {	A. Drmota
II. }	V. Janko

III. } oproda {	Š. Ramšakova
IV. }	F. Golob-Bernotova
V. }	S. Banovec
VI. }	J. Rus
III. } čarobno dekle {	Š. Ramšakova
IV. }	Š. Poličeva
V. } Klingsorjevo {	F. Golob-Bernotova
VI. }	I. Ribičeva
	M. Kogejeva
	N. Španova

Dejanje se vrši na ozemlju in v gradu čuvarjev Grala »Monsalvatu« v čarobnem gozdu v bližini gotski Španiji, ter na južnem arabskem predelu istega gorovja v Klingsorjevem.

Kostumi izdelani v gledališkem ateljeju. — Dekoracije izdelane v gledališkem ateljeju pod vodstvom V. Skružnega.

Začetek vsakega dejanja bodo opremljene z gledališkega balkona.

V gledališkem buffetu poskrbljeno za okrepčila.

Prosi se p. n. občinstvo, da bi s prejemom prihodom v gledališče ne motilo izvedbe.

Blagajna se odpre ob pol 15.

Začetek ob 15.

Konec ob 19.

Parter: Sedeži I. vrste	Din 40—
II. - III. vrste	36—
IV. - VI.	32—
VII. - IX.	30—
X.	24—
XI.	22—
Lože Lože v parterju	100—
I. reda 1-5	100—
6-9	120—

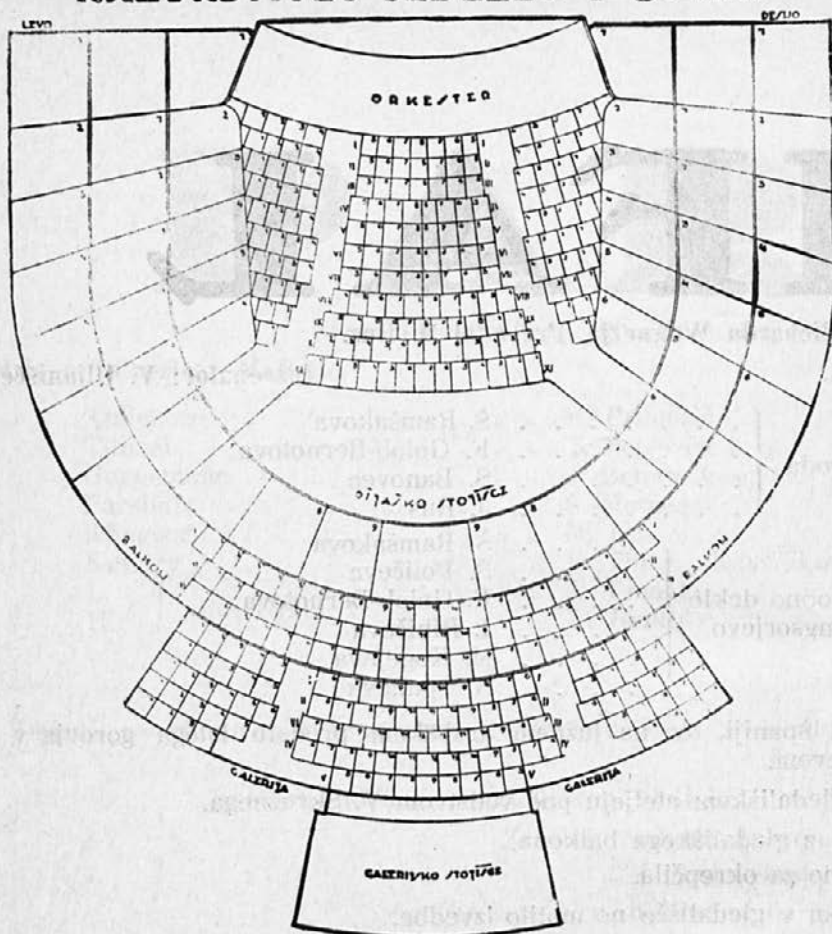
Dodatni ložni sedenja parterju	Din 20—
I. reda	22—
II.	24—
III.	20—
IV.	16—
I.	20—
II.	10—

Galerija: Sedeži I. vrste	Din 12—
II.	10—
III.	10—
IV.	8—
V.	8—
Stojišče	2-50
Dijaško stojišče	5—

Predpisana taksa za prejem blaga je vračunana v cenah!

VSTOPNICE se dobivajo v predprodaji pri gledališki blagovni hiši od 10. do pol 1. in od 3. do 5. ure

RAZVRSTITEV SEDEŽEV V OPERI

Po predstavi

v kavarno

NEBOTIČNIK

Dnevno koncert popoldan in
zvečer do 1 1/2 ure zjutraj

Pivo - izbrana vina

Topla in mrzla jedila

Priporoča se Vam

„SLAVIJA“

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA D. D.
V LJUBLJANI

za zavarovanje

proti oškodovanju vsled požara, eksplozije, kraje, toče, nesreč i. t. d. na zgradbah, opremi, tvornicah, avtomobilih kot tudi na lastnem telesu in življenju

Podružnice: Beograd, Sarajevo, Zagreb, Osijek, Novi Sad, Split

Glavni sedež: Ljubljana, Gosposka ulica 12

Telefon števil. 2176 in 2276

Knjigarna

Učiteljske tiskarne v Ljubljani

Frančiškanska ul. 6

Podružnica:

Maribor

Tyrševa ulica 44

Ima v zalogi vse slovenske leposlovne, znanstvene in šolske knjige, mnogo hrvatskih, srbskih, francoskih, angleških, italijanskih del ter velika izbira nemških lep-slovnih in znanstvenih knjig. Razna učila za šolo in dom. Naroča vse jugoslovanske, slovanske, nemške, francoske, angleške in italijanske revije. Velika izbira muzikalij za vse instrumente kakor tudi klavirskih izvlečkov za petje in klavir. Velika izbira mod-nih časopisov.

Samozavesten,
prikupen nastop
na družabnih prireditvah
edinole v

PEKO

čevlju

